

τις περί καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ πιθήκων καὶ ἠθέλησε διὰ τῆς ὑπερβολῆς νὰ νὰ γελοιοποιήσῃ ἔτι μᾶλλον αὐτήν· ἐν ὅμως ἡγνῶει τὸ καιριώτατον ὅτι τὰ βακτηρίδια δὲν εἶναι ζῶα, ὡς ὑποθέτει, ἀλλ' ὑπάρχοντα εἰς τὸ γένος τῶν φυτῶν.

Ἄλλ' ἀρκοῦσι τὰ ὀλίγα ταῦτα περί ἔργων παντελῶς ἀναξίων λόγου. Μεταβῶμεν δὲ νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν δοκιμωτέρων.

(*"Επεται συνέχεια*)

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ ΑΝΑΦΙΩΤΙΚΑ

Τὰ βλέπει τις ἐν σωρῶ οἰκίσκων, κυανῶν καὶ λευκῶν καὶ κιτρίνων, ἐκτεινόμενα ὡς παρδαλὸν κλιμακωτὸν ψηφίδωμα ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως. Κατὰ τὰς σκοτεινὰς νύκτας ἀναδίδονται ἐδῶ κ' ἐκεῖ φῶτά τινα, μὲ μίαν θαμβὴν φεγγαβολὴν γύρω, ὡσεὶ ἀπὸ φωταγωγομένων σπηλαίων κατὰ δὲ τὰς σεληνοφεγγεῖς, ἐνῶ ἀυγάζονται ἄνω αἱ μεγαλοπρεπεῖς μετόπαι τοῦ Παρθενῶνος, λευκάζουσι ταῦτα ἀμυδρῶς καὶ μόνον, ὡς ταινία ἀτμῶν περιζωνύουσα τὸν ἱερὸν βράχον.

Ἄλλὰ τὴν ἡμέραν τὰ μικρὰ παράθυρα τῶν οἰκίσκων των, οἱ στενοὶ δρομίσκοι των, τὰ γομφώματα τῶν κατατετηρημένων στεγῶν ἐδῶ, τῶν ἀναρρόπων θέσεων ἐκεῖ, τῶν προεκτάσεων τοῦ ἀμαυροῦ γρανίτου ἄλλοῦ, δίδουσιν εἰς αὐτὰ τὴν ὄψιν μεγάλης ἀναγλύφου εἰκόνας, περιπλαισιμένης ἄνω ὑπὸ τῶν κοκκινοφαίων πετρῶν τοῦ φρουρίου, κάτω ὑπὸ τῶν ἀμαυρῶν στεγῶν τῶν οἰκιῶν καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὑπὸ τῶν χαμηλῶν κωδωνοστασιῶν δύο ναίσκων.

*

Τὰ Ἀναφιώτικα κεῖνται ἀκριβῶς ὑπὸ τὰς Μακρὰς Πέτρας, ἐν τῇ θέσει τοῦ ἀρχαίου Πελασγικοῦ. Παλαιὸς ἐκ Δελφῶν χρησμός εἶχεν ἀπαγορεύσει εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν οἰκισιν τῆς θέσεως ταύτης καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ κάτοικοι εἶχον σεβασθῆ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτε ὁ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, οἱ κάτοικοι τῶν ἐξω δῆμων ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγωσιν ὅλοι εἰς τὸ Ἄστυ. Ἐκ τῆς συρροῆς ὅμως ταύτης παρήχθη μεγάλη στενωχώρα καὶ τότε οἱ Ἀθηναῖοι, ἐκόντες ἄκοντες ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιτρέψωσι τὸν συνοικισμὸν τοῦ Πελασγικοῦ

Ἀπὸ τότε ὅμως ὁ χρησμός τῶν Δελφῶν ἐλησμονήθη. Ὅτι ἔπραξαν ἐν ὄρα στενῆς ἀνάγκης

οἱ Ἀθηναῖοι εὔρον κατάλληλον νὰ συνεχίσωσι καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτῆς. Οὕτω δὲ ὁ συνοικισμὸς τοῦ Πελασγικοῦ ἐξηκολούθησεν ἐν μακρᾷ σειρᾷ ἐτῶν καὶ ἀπὸ Ἀντιπάτρου μέχρι Σύλλα, ἀπὸ Σύλλα μέχρις Ἀδριανοῦ, ἀπὸ Ἀδριανοῦ μέχρι Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, μέχρι τῶν Βυζαντινῶν καὶ Φράγκων καὶ τῆς Τουρκοκρατίας. Ἐπὶ τῆς τελευταίας δὲ ταύτης περιόδου κατώκου ἐκεῖ οἱ μαῦροι δούλοι καὶ τεχνίται, μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως, ὅτε δλόκληρος ἡ πόλις μετεβλήθη εἰς σωρούς καὶ εἰρείπια.

*

Μετὰ τὴν καθυσύχασιν τῶν πραγμάτων ἡ πόλις ἤρχισε ν' ἀναλαμβάνη κάπως. Διότι ὁ πολυετής πόλεμος καὶ ἡ ἀναρχία εἶχον καταβάλλῃ τὸσον τοὺς κατοίκους, ὥστε μόλις εἶχον τὴν δυνάμιν νὰ περισυλλέξωσι τὰ ἐδῶ κ' ἐκεῖ εἰρείπια καὶ ἀνεγείρωσι μίαν οἰανδήποτε στέγην. Ἡ κίνησις τῆς πόλεως ὠμοιάζε πρὸς κρουσπαγωμένον ἔρπετόν τὸ ὅποιον μόλις ἀρχίζει νὰ συνέρχεται καὶ κινῆται, θερμαινόμενον ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου.

Βαθμηδὸν ὅμως καὶ κατ' ὀλίγον ὅτε ἡ πόλις ὠρίσθη ὡς καθέδρα τοῦ βασιλείου, ἀνέλαβε νέον σθένος ἅλιν πρὸς δημιουργίαν. Αἱ οἰκίαι ἤρχισαν νὰ διαδέχωνται τὰς οἰκίας, ἐν βαρεῖ καὶ ἀλληλενδέτῳ ὄγκῳ ἐξαπλούμεναι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, αἱ ὁδοὶ νὰ ἐπεκτείνωνται, αἱ πλατεῖαι νὰ χαράσσωνται, οἱ κῆποι νὰ δενδροφυτεύωνται καὶ μετὰ μικρὸν τὸ παλαιὸν τοῦ Ἰασηκεῆ τείχος νὰ καταρρίπτεται, ὡς πρόσκομμα τῶν εὐρέων τάσεων τῆς πόλεως. Ἀδικοκόπως νέαι φροντίδες καὶ νέοι κόποι κατεβάλλοντο, ὡσεὶ ἡ πόλις συνησθάνετο τὴν εἰς τὸ μέλλον ἀποστολὴν της ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ ὄλου ἐλληνισμοῦ.

Ἐν τῇ πυρετώδει ταύτῃ ἀμίλλῃ ὅλοι συνεισέφερον, ὅλοι εἰργάζοντο ὅπως, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἐπὶ Θεμιστοκλέους, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν Μακρῶν Τειχῶν. Οἱ πλούσιοι ἐδαπάνων τὸ χρῆμά των καὶ οἱ πτωχοὶ τὰς ἡμέρας των. Καὶ ὅτε αἱ οἰκίαι ἀνηγείροντο κομψαί, περικαλλεῖς, ἀπαστράπτουσαι ἐκ τοῦ Πεντελησίου μαρμάρου, ἀφ' ἐαυτῶν μαρτυροῦσαι τὴν χαρὰν τοῦ οἰκοδεσπότου διὰ τὸ αἰσίον πέρας, οἱ πλούσιοι εἰσῆρχοντο ἐντὸς καὶ οἱ πτωχοὶ, οἱ ὅποιοι εὔτε καιρὸν ἐνεκεν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἡμέρας οὔτε τόπον εἶχον ἵνα ἀνεγείρωσιν ἰδικὰ των οἰκήματα, ἐχῶνοντο ὅπου εὔρισκον ὑποφερτὸν τόπον, εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια, εἰς στενοὺς καὶ ἀνηλίους δρομίσκους, εἰς βορβορώδη κρουσφύγετα καὶ ἐκεῖ ἐνεπιστεύοντο τὴν οἰκογενειακὴν των ἐστίαν.

Πλὴν ἡ ἀνεγειρομένη πόλις ἤρχισε νὰ προσελκύῃ τὰ βλέμματα τῶν ξένων. Ὅπως ἐν γένει εἰς πᾶσαν πόλιν εἰς τὴν ὅποιαν προοιωνίζεται ὅτι

θά συρρέυση ἢ εὐμάρεια καὶ ὁ πλοῦτος, αἱ Ἀθῆναι ἤρχισαν νὰ πληροῦνται μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀπὸ διάφορα στοιχεῖα. Ἀλλοεθνεῖς συνέρρεον καθ' ἑκάστην ν' ἀνεύρωσιν ὑπὸ τὰς νέας Ἀθήνας τὸ κλεινὸν τοῦ Περικλέους ἄστυ καὶ νὰ θαυμάσωσι τὸ μεγαλεῖον τῆς τέχνης· ὁμοεθνεῖς ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὄνειροπολήσαντες αὐτὰς ἐν τῇ ξένη γῆ, ὅπου ἠγωνίζοντο τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, προσήρχοντο ἤδη, προσκυνηταὶ εὐσεβέστεροι τοῦ Μουσουλμάνου τοῦ πορευομένου εἰς προσκύνῃσιν τοῦ μνήματος τοῦ Προφήτου, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πόθου τῶν πτωχοῖ οὓς προσεῖλκυεν ἡέργασία καὶ πλοῦσιοι, σπεύδοντες νὰ ἐγκατασταθῶσι διὰ παντὸς ὑπὸ τὸν γλαυκὸν οὐρανόν, τὸν χαριέστατον ὀρίζοντα καὶ τὸν γλυκὺν ἥλιον τῆς Ἀττικῆς.

Διὰ τοὺς προσερχομένους τούτους ἐχρειάζετο χώρος· καὶ τὸν χώρον αὐτὸν ἠναγκάστησαν νὰ παραχωρήσωσιν οἱ πενέστεροι· ἐὰν δὲν ἤθελον τὸ πλεῖστον τῆς καθημερινῆς ἐργασίας των ν' ἀπορροφᾷ τὸ ἐνοίκιον. Καὶ ἀπεμακρύνθησαν λοιπὸν οὗτοι, ἀγοράζοντες ὅπως ὅπως μικρὸν γῆπεδον ἐκτὸς τῆς πόλεως, ὅπου ἤλπιζον νὰ μὴ ἐκταθῶσι τῶν πλουσίων αἱ φιλάρπαγες ὀρέξεις· Καὶ ἀνέκυπτον μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τὰς ἐπιπτυχὰς τῶν πέριξ λόφων, ὀπισθεν τοῦ Ἰλισσοῦ, πρὸς τὸν Σιδηρόδρομον, πρὸς τὸ Τουρκοβοῦνι, πρὸς τὸν Λυκαθητὸν οἰκίαι μικραὶ, διὰ τῆς λευκῆς αὐτῶν ὄψεως καὶ τῆς πέριξ ἀνθηρᾶς φύσεως, ἐκφράζουσαι ἀρκούντως τὴν ἐντὸς αὐτῶν βασιλεύουσαν φαιδρότητα καὶ γαλήνην. Οὕτω ἀνέκυψαν ἑξαφνα μίαν αὐγὴν καὶ δύο οἰκίσκοι ἄνωθεν τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου Νικολάου τοῦ Ραγκαβᾶ, ἐπὶ τῶν ἀρκτικῶν προπόδων τῆς Ἀκροπόλεως.

*

Ὁ ἓνας τῶν οἰκίσκων τούτων ἦτο τοῦ Γεωργίου Δαμίγου· ὁ ἄλλος τοῦ Μάρκου Σιγάλα. Ἐμφότεροι οἱ καλοὶ οὗτοι ἄνθρωποι κατήγοντο ἐξ Ἀνάφης τῆς μικρᾶς νήσου τῶν Κυκλάδων· ὁ ἓνας τούτων ἦτο ξυλουργὸς καὶ ὁ ἄλλος κτίτης· ἐπειδὴ δὲ αἱ δύο αὐταὶ τέχναι εἶνε καὶ αἱ μόναι ἀναγκαῖαι διὰ μίαν οἰκοδομήν, οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἐσκέφθησαν ὅτι ἀμοιβαίως βοηθούμενοι ἠδύναντο εὐκόλως ν' ἀνεγείρωσι καὶ μίαν στέγην δι' αὐτούς καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Εἶνε ἀληθές ὅτι ὅπως κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους καὶ σήμερον διὰ διατάγματος εἶχεν ἀπαγορευθῆ ἀσπτηρῶς ἡ οἰκοδόμησις εἰς τὸν χώρον ἐκεῖνον καὶ οἱ δύο ἐργάται ἐδίστασαν κατ' ἀρχάς. Ἀλλ' εἶτε ὑπὸ φιλαρχαίου ζήλου ὠθημένοι, εἶτε ἄλλως, ἀπεφάσισαν τέλος νὰ προβῶσι πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ των. Καὶ πρῶτον ἤρχισαν διὰ νυκτὸς ἀθορύβως νὰ μεταφέρωσι πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐκλογῆς των πέτρας καὶ ἄσβεστον καὶ ἄλλην οἰκοδομήσιμον

ῦλην. Οἱ πέριξ γείτονες, βλέποντες αὐτὰ διηπόρουσαν καὶ ἠρωτῶντο μεταξύ των, ποῖος τάχα εἶχεν ἀπόφασιν νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκεῖ. Ὁ Δαμίγος καὶ ὁ Σιγάλας οὐδὲν ἔλεγον· ἐξέφραζον μάλιστα τὴν αὐτὴν ἀπορίαν, πολλάκις ἀπέτεινον τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν πρὸς τοὺς ἄλλους, προσέβλεπον ἀλλήλους κάπως πονηρῶς μειδιῶντες καὶ ἔλεγον:

— Ἐκκλησιὰ φτειάνομε ἔς τὸ πέρα τὸ χωριό!

Ἄλλ' οἱ γείτονες μίαν αὐγὴν ἠσθάνθησαν ἀληθῆ κατὰπληξιν. Τὸ ἡμισυ τῆς οἰκοδομησίμου ῦλης ἔλειπεν, εἰς τὴν θέσιν δ' αὐτῆς ἠγείρετο μικρὸς οἰκίσκος. Οἱ τοῖχοί του ἦσαν νωποὶ ἀκόμη, τὸ ἐδάφος του ἀνώμαλον, γύρω του τεμάχια ξύλων καὶ χωμάτων σωροὶ καὶ λάκκοι ἄτακτοι. Καὶ ἐνῶ οἱ γείτονες ἐβασανίζοντο ἀποροῦντες καὶ ἀναζητοῦντες μεταξύ αὐτῶν τὸν ιδιοκτήτην τοῦ οἰκίσκου καὶ ἐπιρρίπτοντες πρὸς ἀλλήλους τὴν εὐθύνην, εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναφωνήσωσι δι' ἄλλον οἰκίσκον, ἀνακύψαντα αἴφνης ἐκεῖ μετὰ δύο νύκτας. Καὶ οἱ δύο οἰκίσκοι ἦσαν ἀπαράλλακτοι· τὰς αὐτὰς μικρὰς θύρας, τὰ αὐτὰ μικρὰ ἀπαράθρα, τοὺς αὐτοὺς τοίχους προέχοντας ὥσπερ παραγεμισμένους, τὸ αὐτὸ γείσωμα, τὰς αὐτὰς σχεδὸν τοξοειδεῖς γωνίας, τὴν αὐτὴν στέγην ἴσην καθ' ὅλα καὶ ἀνευ κεράμων.— Διότι οἱ οἰκοδομήσαντες αὐτοὺς εἶχον τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὸν ἐγωισμόν νὰ τοῖς δώσωσι τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν οἰκιῶν τῆς πατρίδος των.— Καὶ ἐφ' ὅλων τούτων παρετηρεῖτο μία τις ἀνωμαλία περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, μαρτυροῦσα ἀρκούντως τὴν σπεύδουσαν χεῖρα ἢ ὅποια εἰργάστη πρὸς ἀνεγέρσιν των. Οἱ γείτονες ἐξήταζον αὐτοὺς λεπτομερῶς, τοὺς προσέβλεπον μετὰ δισταγμοῦ, μετὰ τινος φόβου κάποτε, συλλογιζόμενοι ὅτι ἀνυπερθέτως ἀνηγέρθησαν δαιμόνων συνεργεῖα, ἐκτὸς ἐὰν ἤδη ὁ τόπος ἐκεῖνος προσέλαβε τὴν δύναμιν ν' ἀναδίδῃ οἰκίσκους ὅπως ἄλλοι τόποι ἀναδίδουν τοὺς ἀμανίτας. Εἰς ἀκράτητον δ' εἶχον φθᾶσθαι περιέργειαν μέχρις οὗ ἴδωσιν ὅποιοι ἐμελλον νὰ κατοικήσωσιν αὐτοὺς.

Καὶ δὲν ἐπερίμενον ἐπὶ πολὺ. Διότι τὴν ἐπομένην νύκτα οἱ οἰκίσκοι κατελήφθησαν καὶ τὴν αὐγὴν ἐνεφανίσθησαν αἴφνης εἰς τοὺς ἐκπλήκτους γείτονας αἱ ἀβραμιαῖαι κατὰ ἄτομα οἰκογενεαὶ τοῦ Δαμίγου καὶ τοῦ Σιγάλα. Οἱ νέοι κάτοικοι διητῶντο ἡσυχοὶ εἰς τοὺς οἰκίσκους των, μὴ ἐνοχλοῦμενοι πλέον ὑπὸ τῆς σκέψεως ὅτι τὸ ἡμισυ τῆς μηνιαίας ἐργασίας των ὤφειλον νὰ δώσωσιν εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, καὶ ἀφροντιστοῦντες ἂν ὑπεβλέποντο καὶ ὀλίγον ἀπὸ τοὺς γείτονάς των. Τί θὰ κάμουν; θὰ τοὺς ἀνεχθοῦν μὲ τὴν πάροdon τοῦ χρόνου. Ἀλλὰ δὲν λείπουν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων οἱ φθονεροὶ· αἱ ἀρχαὶ ἔλαβον ἐπὶ τέλους γνῶσιν τῆς οἰκοδομήσεως καὶ ἂν καὶ ἀργά, προσῆλθον ἐπὶ τόπου νὰ βεβαιωθῶσιν.

Ἄλλ' εἶτε ἐσκέφθησαν ὅτι τὰ γινόμενα δὲν ἀπο-
γίνονται, εἶτε εἶδον ὅτι οἱ δύο οἰκίσκοι δὲν κα-
τεῖχον εἰμὴ ἐλάχιστον κυβικῶν μέτρων χώρον,
ἀφῆκαν αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐνοίκους των ἡσύχους.

Τὸ κατόρθωμα ἐν τούτοις αὐτὸ τοῦ Δαμίγου
καὶ τοῦ Σιγάλα ἐγένετο ἤδη γνωστὸν μεταξὺ
τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Πολλοὶ κατατροχόμενοι
ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀναγκῶν καὶ ἐκεῖνοι ἀκόμη οἴ-
τινες τοὺς εἰρωνεύοντο πρῖν, λέγοντες ὅτι εἰς τὸν
ἀέρα ἐκτιζον διότι αἱ ἀρχαὶ θὰ τὰ ἐκρήμνιζον
ἀμέσως καὶ θὰ ἐχάνοντο οἱ κόποι των, ἤδη τοὺς
ἐζήλευον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ὑπὸ
τῆς φύσεως μιμητικὸν ζῶον, οὗτοι ἤρχισαν νὰ
μιμῶνται τοὺς συναδέλφους των. Ἀπὸ καιροῦ
εἰς καιρὸν μίαν αὐγὴν ἐφανερῶντο καὶ ἕνας
οἰκίσκος εἰς τὸν περὶξ χώρον, τηρῶν πάντοτε
ἐν τῇ ἐκτελέσει τὴν αὐτὴν τοῦ πρωτοτύπου ἀρ-
χιτεκτονικὴν. Μέχρις οὗ ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ δώ-
σῃ καὶ ἐν ὄνομα εἰς τὸν συνοικισμὸν των.
Τινές, καὶ πρὸ πάντων οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τοῦ
μέρους ἐκείνου, ὀνόμασαν αὐτὸν χαιρεκάκως Νυ-
κτοχώρι, ὡς δῆθεν διὰ νυκτὸς ἀνεγερόντα. Πλὴν
οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ ἰδίως ὁ Δαμίγος καὶ ὁ Σι-
γάλας οἱ πρῶτοι οἰκισταί, οἱ ὅποιοι εἶχον τὸ
δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλωνται εἰς τοὺς ἄλλους ὡς
γενάρχαι, ὑπὸ εὐγενοῦς ἰδέας ἐμπνεόμενοι, ἐκά-
λεσαν αὐτὸν Ἀναφιώτικα ὡσεὶ εὐγνώμονες πρὸς
τὴν γενέτειραν νῆσον.

*

Δύναται ὅμως νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἐκτὸς τοῦ
πρὸς τὴν πατρίδα φίλτρον οἱ νέοι οἰκισταί
εὗρισον ἴσως καὶ κάποιαν ἁμοιότητα σχέσεως,
ποῖον τινα συνειρμὸν τῆς τύχης μεταξὺ τοῦ νέου
συνοικισμοῦ καὶ τῆς παλαιᾶς πατρίδος καὶ πολὺ
καταλλήλως τὸν ὀνόμασαν οὕτω. Διότι ὅπως
διὰ νυκτὸς προέκυψαν οἱ οἰκίσκοι ἐπὶ τοῦ βρά-
χου τῆς Ἀκροπόλεως οὕτω διὰ νυκτὸς, αἴφνης
καὶ ἀπροσδοκῆτως, προέκυψεν ἐπὶ τῶν κυμά-
των τῆς Μεσογείου ἡ Ἀνάφη. Ἡ ἀνάφαις δ'
αὐτῆς αὕτη ἀνάγεται εἰς τοὺς παλαιοτάτους
καὶ μυθολογικοὺς χρόνους τῶν Ἀργοναυτῶν.

Οὗτοι φέροντες τὸ χρυσοῦν δέρας καὶ τὴν Μή-
δειαν καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως Ἀῆτου,
ἐπέστρεφον εἰς τὰς πατρίδας των, ποθοῦντες τὴν
ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν πολλῶν κόπων καὶ τῶν τα-
λαιπωριῶν. Πλὴν ἡ Ἀργὴ ἡ ἐμψυχος ναὺς δὲν
ἔμελε τόσον εὐκόλως νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς τὰς ἰδι-
κὰς των θαλάσσας, καὶ τὰ γαλακτὰ ὄρη τῆς πα-
τρίδος των ἦτο μακρὰν ἀκόμη τοῦ νὰ ἐμφανι-
σθῶσι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των. Ἡ κατάρα τοῦ
γέροντος βασιλέως, τοῦ ὁποίου τόσον ἀσπλάγ-
χως ἤρπασαν τὴν θυγατέρα μαζῇ μετὰ τοὺς θη-
σαυροὺς καὶ διεμέλισαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν
υἱὸν του Ἄψυρον καὶ οἱ Κόλχοι, κατεδιώ-
κον αὐτοὺς νύκτα καὶ ἡμέραν. Καὶ ὅτε τέλος
οἱ Κόλχοι, βαρυνθέντες τὸν ἄκαρπον ἀγῶνα καὶ

ἀπελπισθέντες διὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνο-
δον, ἔπαυσαν νὰ καταδιώκωσιν αὐτοὺς μετὰ
τῶν Φαιάκων συνοικίσαντες, ἠγέρθησαν ἀπειλη-
τικὰ κατὰ τῶν τολμηρῶν θαλασσοπόρων τὰ
κύματα τῆς Μεσογείου, χωρὶς νὰ καταπραῦνω-
νται πλέον εἰς τὰς μολπὰς τῆς λύρας τοῦ Ὀρ-
φέως. Οὕτω μίαν νύκτα κατασκότεινον οἱ Ἀρ-
γοναῦται εἶχον καταληφθῆ ὑπὸ σφοδρᾶς θυέ-
λης καὶ ἀπέλπιδες ἀνέμενον τὴν ὥραν τοῦ κα-
ταποντισμοῦ. Πλὴν αἴφνης ὁ Ἀπόλλων φανείς
ἀπὸ τὰς Μελαντείους δευράδας, ἐτόξευσεν ἐν τῇ
θυέλλῃ καὶ τὸ πυριφλεγῆς βέλος ἔδειξεν εἰς αὐ-
τοὺς μικρὰν νῆσον μέσῳ τῶν ἀναβραζόντων κυ-
μάτων. Οἱ Ἀργοναῦται πλησιάσαντες ἀπεβί-
βάσθησαν ἐκεῖ καὶ εὐγνώμονες ἀνήγειραν ἐπ'
αὐτῆς ναὸν τοῦ Αἰγλήτου Ἀπόλλωνος. Τὴν δὲ
νῆσον ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐσώθησαν ἐκάλεσαν λίαν
προσφυῶς Ἀνάφην καὶ αὕτη εἶναι ἡ πατρίς, ἡ
μητρόπολις οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλ-
θον τὰ Ἀναφιώτικα.

*

Ἐν τούτοις ὁ μικρὸς συνοικισμὸς ηὔξανεν οἱ
οἰκίσκοι ἐπολλαπλασιάζοντο. Ὁ Δαμίγος καὶ
ὁ Σιγάλας εἶχον καλὸν ποδαρικὸν καὶ ἔσυρον
καὶ ἄλλους καὶ ἄλλους εἰς κατάληψιν γηπέ-
δων, διὰ τὰ ὅποια οὐδεὶς ἐζήτην λόγον. Διὸ
συχνότερον ἤδη αἱ πρῶται τοῦ γλυκοχαράγμα-
τος λάμψεις ἐδείκνυον εἰς τοὺς γείτονας καὶ ἕνα
οἰκίσκον, προσκεκολλημένον ὡς ὄστρακον στερωῶς
καὶ ἀναποσπᾶστος. Καὶ ὁ πλανώμενος ἐκεῖθεν
ἔβλεπεν αὐτοὺς, ὡσεὶ παρθένου συγκρατούμεναι
ἀπὸ τῶν χειρῶν ἢ ἀναρριχῶνται συνδεδεμένοι
ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ βράχου. Τὴν ἡμέραν κρυφίως
ἐπληροῦντο οἱ λάκκοι, ἰσοπεδοῦντο αἱ πέτραι,
ἀνεσκάπτοντο τὰ χώματα· τὸ νερὸν μετεκομί-
ζετο κάτω ἀπὸ μιᾶς πλησίον τῆς Μητροπόλεως
βρύσεως ἐντὸς βυτίων καὶ ἐπ' ὤμου, διότι ζῶα
δὲν ἠδύναντο ἢ ἀναβῶσιν ἐκεῖ· ὁ πηλὸς παρε-
σκευάζετο κάτω εἰς τὰ Καφενοδάκια ὅπου εἶνε
ὀλίγον ἀπλωμα, τὰ ξύλα ἐκεῖ ἐκόπτοντο, αἱ πα-
ραστάδες τῶν θυρῶν ἐκεῖ συνηρμολογοῦντο, τὰ
παραθυρόφυλλα ἐκεῖ συνεδέοντο. Ἐπειτα ὅλοι
οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ὁ ἀνὴρ, ἡ γυνή, τὰ παιδία,
οἱ γείτονας, οἱ φίλοι, οἱ συγγενεῖς μετὰ τὴν δύσιν
τοῦ ἡλίου ἐφορτώνοντο καὶ μετέφερον ἐπὶ τόπου
τὰ χρεῖωδῆ, συντρέχοντες δι' ὅλης τῆς νυκτὸς,
ἀλληλοβοηθοῦντες, σπεύδοντες νὰ μὴ καταλη-
φθῆ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἡμιτελῆς ἡ οἰκοδομὴ τὴν
αὐγὴν καὶ κατεδαφισθῆ. Οὕτω δὲ ὁ οἰκίσκος
ἐν φόβῳ καὶ προσδοκίᾳ ἀκαταπαύστῳ ἠγείρετο
τέλος, περικλείων πάντοτε μεταξὺ τῶν τοίχων
ἢ τοῦ δαπέδου του παραχωμένους, ἀσβεστοχρί-
στους, παρηλλαγμένους τὰς μεγάλας ἐκείνας ἐπὶ
τοῦ Πελασγικοῦ πέτρας, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ πα-
λαιοὶ εἶχον χαραξὴν τόσας ἐπιγραφὰς καὶ ἀπὸ

τῶν ὁποίων ἴσως ἠδύνατο νὰ ὠφεληθῆ ἡ ἱστορία τοῦ τόπου.

Ἄλλ' οἱ πτωχοὶ ἐργάται δὲν ἐνδιεφέροντο τὸσον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου. Ἄρκουσα δι' αὐτοὺς τέρψις καὶ ἀνακούφισις ἦτο ὅτι εὑρισκαν τέλος ἓνα τόπον ν' ἀποθέσωσιν ὅπως ὅπως ἠσύχους τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των. Καὶ οἱ οἰκίσκοι ἐπολλαπλασιάζοντο, ἐξετείνοντο πρὸς τ' ἄνω μέχρι τῶν πλέον ἀπροσίτων καὶ καθέτων πλευρῶν τοῦ γρανίτου, καθιδρύνοντο ἐπὶ τῶν μεγάλων πετρῶν τῶν συνεσωρευμένων πρὸς τὰ δεξιὰ ὡς Μανιάτικοι πύργοι ἐπὶ τῶν κρημνωρῶν τοῦ Ταυγέτου, συνεσφηνοῦντο ἐπὶ τῶν κρημνῶν καὶ ἐπὶ τῶν ῥηγμάτων του. Ὀδοντωταὶ προσέροχαὶ τοῦ γρανίτου, μὲ ὀλίγα λιθαράκια ἀκόμη καὶ χάλικας προσθέτους μεταβάλλοντο εἰς μονοπάτια· μικρὸν ἐκ πετρῶν τείχισμα παραχωθὲν ἐχρησιμοποιοεῖτο ὡς προαύλιον· ἐλάχιστα σωροὶ χώματος εἰς κῆπον. Καὶ ὅτε τέλος ὅλα περίξ ἐπληρώθησαν καὶ δὲν ἔμενεν ἐκ τοῦ χώρου ἐκείνου οὐδὲ σπιθαμὴ γῆς δι' οἰκοδομήν, οἱ ἐργάται ἐσκέφθησαν καὶ περὶ τοῦ Θεοῦ των. Ὁ Αἰνεῖας μόλις ἔκτισεν οἰκίαν ἔκτισε καὶ ναόν. Καὶ ἦτο μὲν ἐκκλησία, πρὸ τῶν ποδῶν των μάλιστα, ὁ ἅγιος Νικόλαος τοῦ Ῥαγκαθᾶ, εἰς τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἐκκλησιαζῶνται ἄλλ' ἤθελον ἰδικήν των ἐνορίαν, ἐκκλησίαν ν' ἀνήκῃ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους καὶ νὰ μὴ φαίνωνται ἄθηρησκοι. Οὕτω οἱ Ἀναφιῶται συνελθόντες διὰ κοινοῦ ἐράνου ἀπέκτησαν δύο ἐκκλησίας, τὸν Ἅγιον Γεώργιον πρὸς ἀνατολὰς καὶ τὸν Ἅγιον Συμεῶνα πρὸς δυσμὰς τοῦ συνοικισμοῦ των.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος εἶνε μικρὸς λευκώτατος ναῖσκος, μὲ ἀπλούστατον ἄνω τῆς θύρας κωδωνοστάσιον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου κατέρχεται ὀφιοειδῶς λεπτὸν σχοινίον καὶ τοῦ ὁποίου ὁ κώδων ἀνακρουόμενος ἀναδίδει τόσον χαροποιᾶν καὶ τερπνὴν ἀπήχησιν εἰς τὸ κενόν, κτισμένος κάτω ἀπὸ τὰς ἀποτόμους πέτρας, αἱ ὁποῖαι εἰν' ἔτοιμοι νομίζεις νὰ πέσωσι νὰ τὸν καταπλακώσωσιν ἀλλὰ συγκρατοῦνται, αὐταὶ αἰ εἰδωλολάτριδες μέχρι μυχαιατᾶτων, ὡσεὶ σεβόμεναι τὸ ἀπλοῖκόν σκῆνος τῆς νέας θρησκείας. Ὁρθοῦται ὑψηλὰ ἐπὶ τεχνητοῦ καὶ χειροποιήτου ἐδάφους, περιβαλλόμενος γύρω ὑπὸ αὐτῆς ἑκαλῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνθίζει τὸ χαμαιμηλον καὶ ἡ ὁποία περίξ κατέχεται ὑπὸ πλατάνων καὶ χαμηλοῦ λιθίνου τοίχου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἀπόγευμα παίζουσι τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς. Καὶ ὅταν τὸν βλέπῃ τις ἐκεῖ ἐν ὀπισθῆν του καὶ ἄνω τοὺς μικροὺς οἰκίσκους ἐν συνωστισμῶ ὡς πρόβατα δειλὰ, σπεύδοντα νὰ ταχθῶσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, φαντάζεται ὀρθούμενον ἐν μεγαλοπρεπείᾳ καὶ αὐστηρᾷ αἴγλῃ, ἐφιππον ἐπὶ τῶν πετρῶν ἐκείνων, αὐτὸν τὸν μέγαν Στρατηλάτην, γρηγοροῦντα νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ προασπί-

ζοντα κατὰ παντὸς κακοῦ τὸν εὐσεβῆ καὶ ἐργατικὸν ἐκεῖνον συνοικισμόν.

Πλὴν ὁ Ἅγιος Συμεῶν ἀπολαύει περισσότερον τῆς συμπαθείας τῶν Ἀναφιῶτων. Οὗτος κεῖται πρὸς τὴν δυτικὴν πλευράν, βασιζόμενος ὅλος ἐπὶ ἐνὸς ὀγκώδους γρανίτου. Οἱ Ἀναφιῶται δὲν ὠκοδόμησαν ἄλλ' ἐπισκεύασαν αὐτὸν, ὄντα παλαιὸν καὶ παρημελημένον. Πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ ὕψωσαν μάνδραν καὶ ἐφύτευσαν κηπάριον· ἔβαψαν ἐξωτερικῶς τοὺς τοίχους του διὰ ταινιῶν πλάτειῶν κοκκίνης καὶ κιτρινῆς βαφῆς· ἤγειραν κομψὸν ἀναλόγως τῆς οἰκοδομῆς κωδωνοστάσιον καὶ ἐπεμελήθησαν τὴν στέγην, ἐπὶ τῆς ὁποίας τώρα φύονται τὰ χόρτα. Ἡ προτίμησις ὅμως, τὴν ὁποίαν τρέφουσιν οἱ Ἀναφιῶται πρὸς αὐτὸν δὲν προέρχεται χάριν τοῦ πολιτοῦ προφήτου, τοῦ βαστάσαντος ἐν τῇ ἀγκάλῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὅπως οἱ Τρῶες, οἱ ὁποῖοι ἀνέβαινον συχνάκις ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως ὄχι διὰ τὸν ναόν παρὰ διὰ τὸ Παλλάδιον τῆς Ἀθηνᾶς ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐζηρᾶτο ἡ σωτηρία τῆς πόλεως, οὕτω καὶ οἱ Ἀναφιῶται προτιμῶσι τὸν ναῖσκον τοῦτον, διότι ἐν αὐτῷ ἔχουσι ἀποθέσῃ θαυματουργῶν εἰκόνα Παναγίας τῆς Καλαμιωτίσσης, ἡ ὁποία ἐπαναφέρει εἰς αὐτοὺς ὅλας τῆς πατρίδος των τὰς ἀναμνήσεις.

*

Δὲν εἶνε ὅμως ἡ κληθῆς εἰκὼν ἐν τῷ ναῖσκῳ τοῦ ἁγίου Συμεῶνος ἀλλ' ἀποτύπωμα αὐτῆς. Τὸ πρωτότυπον εἶνε ἐν τῇ νήσῳ, φυλάσσεται ἐν τῇ Μονῇ καὶ οὔτε θέλει ν' ἀπομακρυνθῆ ἐκεῖθεν. Εἶνε δὲ τοῦτο μικρὰ εἰκὼν, κατάμαυρος ὡσεὶ ὑπὸ αἰθάλης καὶ τετριμμένη εἰς τὰ ἄκρα. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν εὐρέθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, ἐντὸς μικροῦ καλαμῶνος, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη Καλαμιωτίσσα. Πρῶτος εἶδεν αὐτὴν ἓνας βοσκῆς, ὁ ὁποῖος ἤλθε καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸ χωρίον. Εὐθύς οἱ κάτοικοι ὅλοι καὶ οἱ ἱερεῖς ἐν λιτανείᾳ ἤλθον καὶ παρέλαβον τὴν εἰκόνα καὶ μετέφερον εἰς τὸ χωρίον, σκοποῦντες ν' ἀνεγείρωσιν ἐκκλησίαν. Πλὴν ἡ Παναγία ἐματαίωσε τὰς σκέψεις των φυγοῦσα διὰ νύκτος καὶ ἐπιστρέψασα εἰς τὸν καλαμῶνα. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνάφης ἐσκέφθησαν τότε ν' ἀνεγείρωσι μονὴν ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ βουνοῦ, ἐπὶ τοῦ καλαμῶνος καὶ προσέθησαν εἰς τὸ ἔργον· οἱ κτίσται ἐτοποθέτησαν τὰ βῆμματα καὶ ἐχάραξαν τὰ θεμέλια. Ἄλλ' ἡ Παναγία, μὴ θέλουσα νὰ περιληφθῆ ὁ καλαμῶν ἐντὸς τῆς Μονῆς μετέτόπισε τὴν νύκτα τὰ βῆμματα καὶ οἱ Ἀναφιῶται ἠναγκάσθησαν νὰ δεχθῶσι τὸν τόπον τὸν ὁποῖον ἐξέλεξεν αὐτή, καὶ ἐκεῖ ἀνήγειραν τὴν Μονήν, ἐπὶ ἀποτόμου βράχου ὑψηλοτάτου, πρὸς τὸ ἐν μέρος ἔχοντος κρημνοὺς καὶ φάραγγας, καὶ πρὸς τὸ ἄλλο τὴν θάλασσαν, ἐκτεινομένην κάτω βαθυτάτην καὶ κυματώδη. Μετ' ὀλίγον ὅμως εὐσεβεῖς κλέπτει ἄλλης νήσου προσωμίσθησαν διὰ πλοιαρίου ἐπὶ τοῦ βράχου καὶ ἀναβάν-

τες ἔκλεψαν τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα καὶ μετέφερον ἐπὶ τῆς νήσου των. Πλὴν αὕτη μὴ εὐρίσκουσα εὐάρεστον τὴν διαμονὴν ἐκεῖ, μετὰ δύο νύκτας ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ πρῶτον τέμενός της.

Ἡ Παναγία Καλαμιώτισσα εἶνε πολλὴ θαυματουργός. Κατὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου ὅτε τελεῖ πανηγυρὶν ἢ Μονὴ καὶ πολλοὶ προσκυνηταὶ ἀνέρχονται τὸ ἀνωφερὲς καὶ τραχὺ μονοπάτι μέχρις ἐκεῖ, πολλὰ συμβαίνουν δυστυχήματα ἀλλ' ἡ χάρις της εὐθὺς ὅλα τὰ προλαμβάνει. "Ἐνας ἔπεσε πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης καὶ ἐσώθη συλληφθεὶς αἰφνης ἀπὸ εὐθραστον κλάδον κομαριάς· ἄλλος ἐκρημίσθη ἀπὸ δυσθεώρητον ὕψος κατὰ τοῦ βράχου καὶ συνέτριψε τὸν πόδα ἀλλ' ἡ Παναγία, ἐμφανισθεῖσα εἰς τὸ ἔρημον ἐκεῖνο μέρος τῶ προσέδεσε διὰ ζώνης τὴν πληγὴν καὶ οὕτως διεσώθη καὶ ζῆ ἀκόμη μόλις χωλαίνων. Εἶνε δὲ ἀναρίθμητα τὰ θαύματα ὅσα κάμνει καθεκάστην εἰς τοὺς βοσκούς τοῦ τόπου οἱ ὁποῖοι πολλάκις παρακολουθοῦντες τὰς αἰγὰς των, ἀναρριχῶνται ἀπρόσεκτοι ἐπὶ δυσβάτων κορυφῶν καὶ αἰφνης εὐρίσκονται μέσῳ ὀδοντωτῶν πετρῶν, μὴ ἔχοντες πουθενὰ διέξοδον. Μόλις ὁμως ἀναμνησθῶσι τῆς Παναγίας, δρόμος ἀνοίγεται πρὸ αὐτῶν πλατὺς ὡς λεωφόρος μεγαλόπλευρος καὶ λεῖος ὡς κάτοπτρον καὶ οἱ βοσκοὶ ἐπιστρέφουσιν ἀπροσκόπτως εἰς τὰ ποιμνία των.

Ἄλλ' ἂν κάμνη θαύματα πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων κάμνει ὁμως καὶ θαύματα πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀπιστούντων εἰς αὐτὴν καὶ τὴν δύναμίν της. Δὲν θὰ ἐξελειφθῆ ἀπὸ τὴν μνήμην τῶν γερόντων τῆς νήσου ὁ ἀνεμοστρόβιλος ὁ ὁποῖος ἠγέρθη αἰφνης ἐν πληρεστάτῃ τῆς φύσεως γαλήνῃ καὶ ἀνήρπασεν ἐκτινάξας εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης τὴν ἀσεβῆ γυναῖκα, ἡ ὁποία δὲν ἠθέλησε νὰ εὐχαριστήσῃ ὅπως καὶ ἡ σύτροφός της τὴν Παναγίαν διότι ἀνῆλθε ἀκόπως τὸ βουνόν· ἀλλ' ἀπέδωκε τοῦτο εἰς τοὺς στιβαροὺς πόδας τοῦ ἡμίονου της. Τίποτε δὲν ἔμεινεν ἀπ' αὐτὴν μόνον τὸ μανδῆλι της ἀνηρπάγη ἀπὸ ἐνὸς θάμνου! . . . Καὶ τὴν προπερυσινὴν τιμωρίαν τὴν ὁποίαν ἐπέφερε κατακεραυνώσασα τὸν ἠγούμενον τῆς Μονῆς καὶ πολλοὺς πολίτας κατὰ τὴν ὥραν τῆς δοξολογίας διὰ τὴν ἀσεβειάν των. Διότι οὔτε οἱ πολῖται προσέφερον πλέον ἀργυρὰ περίπτα ἢ ζωντανούς μύσχους καὶ δαμάλεις καὶ αἰγὰς εἰς τὴν χάριν της, οὔτε ἀνέβαινον συχὰ νὰ λειτουργήσωσι εἰς τὴν Μονήν, δαπανῶντες τὸ πλεῖστον τῆς οἰκιακῆς των οικονομίας ὅπως ἄλλοτε, οὔτε πάλιν οἱ μοναχοὶ προσέφερον κατὰ τὰς πνηγύρεις τῆς Μονῆς τὰ ζῶα καὶ τὸν οἶνον νὰ φάγωσι καὶ νὰ εὐθυμῆσωσι οἱ προσκυνηταὶ πρὸς αἶνον μέγαν τῆς θαυματουργοῦ!

Τὰ θαύματα αὐτὰ καὶ αἱ τιμωρίαι τῆς Καλαμιώτισσης ἠνάγκασαν τοὺς ἐδῶ Ἀναφιῶτας νὰ κατασκευάσωσι εἰκόνα αὐτῆς ὁμοίαν τῆς πρω-

τοτύπου, καὶ νὰ στήσωσιν αὐτὴν ἐν τῶ ναύσκῳ τοῦ ἁγίου Συμεῶνος. Οἱ εὐσεβεῖς ἐργάται προσφέρουν καὶ εἰς αὐτὴν ἐδῶ πολλὰ ἀφιερῶματα καὶ βλέπεις ἤδη ἄνω τῆς εἰκόνας, ἐπὶ ἐρυθρᾶς ταινίας, ὄρμαθὸν ἀργυρῶν ὀφθαλμῶν καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν· μικρὰ ἀναστήματα παιδίων ἢ παρθένων ὅσα ἐκινδύνευσαν ὑπὸ ἀσθενείας καὶ ἡ μήτηρ ἔταξεν αὐτὰ διὰ τὴν σωτηρίαν των. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν πανηγυρίζει ἐν τῇ νήσῳ ἡ Μονή, καὶ οὗτοι ἐδῶ καλοῦσιν ἕνα ἱερέα καὶ πανηγυρίζουσιν, ἀποστέλλοντες εἶτα τὸ εἰσπραχθὲν χρηματικὸν ποσὸν πρὸς οἰκονομίαν τῆς Μονῆς.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΕΛΕ

ΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Δίκην τριαίνης προεξέχει ἡ μακεδονικὴ χερσόνησος Χαλκιδικὴ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· ἡ δὲ ἀνατολικωτάτη τῶν τριῶν γλωχίδων φέρει τὸ ἐν παλαιοῖς τε καὶ νέοις χρόνοις περιώνυμον ἀκρωτήριον, τὸν Ἄθω. Πᾶς τις γνωρίζει τὴν διήγησιν τοῦ Ἡροδότου περὶ τῆς διώρυγος, ἧς τὴν κατασκευὴν διέταξεν ὁ Ξέρξης πρὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκστρατείας του, οὐδ' εἶνε ὀλιγώτερον γνωστὴ ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδος της πολιτεία τῶν μονῶν, ἧτις ἐν τοῖς χριστιανικοῖς χρόνοις κατέλαβε τὸν Ἄθω ἢ τὸ Ἄγιον Ὄρος, ὡς σήμερον καλεῖται ἡ χερσόνησος.

Ὁ Ἄθως ὑψοῦται μεγαλοπρεπῆς ἐν τῇ μονώσει του ὑπὲρ τὰ βαθεὰ ὕδατα τοῦ στρυμονικοῦ κόλπου δίκην ὀρεινῆς νήσου, ἐχούσης μῆκος μὲν δώδεκα ὥρων, εὖρος δὲ δύο μέχρι τριῶν καὶ συνδεομένης μετὰ τῆς ἠπείρου μόνον διὰ στενῆς γλώσσης. Βαθμιαία καὶ ὁμαλὴ εἶνε ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἀκτῶν ἢ πρὸς τὸ μέσον ἀνωφέρειαι, ἡ δὲ μέση βᾶχις ἀπλοῦται ἀνερχομένη κατ' ὀλίγον ἐν μακροῖς ἐλιγμοῖς καὶ ὁλοπῆν ὑψομένη καὶ γινομένη ἀποτομωτέρα, ἕως ἀπολήγει εὐσώματος καὶ συμπαγῆς εἰς τὸν Ἄθω, περιβαλλόμενον ἐκ τριῶν μερῶν ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἐκ δὲ τοῦ τετάρτου συμφοῦμενον μέχρι τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ ὕψους μετὰ τῆς δασώδους ὀροσειράς. Μοναχικὴ καὶ ἐλευθερά αἰρεται εἰς τοὺς ἀέρας ἡ κολοσιαία κορυφή, φέρουσα ἐπὶ τοῦ ὀροπεδίου ἐκκλησιδίων καὶ μακρόθεν ὀρατόν, τὸν ὑψηλότατον καὶ προσηνεμώτατον τῶν ναῶν τῆς ἀνατολικῆς χριστιανισμῆς. Ἡ δ' ἐπιμήκης ὀροσειρὰ εἶνε δάσος συνεχὲς πλατάνων, ὄξυων, δρυῶν, ἐλαίων, συκῶν, καρυῶν καὶ καστανεῶν, κυπαρίσσων, ἀμπελώνων, δαφνῶν καὶ λεπτοκαρυῶν, καταπράσινον καὶ ὑπὸ τῶν ἀέρων διαπνεόμενον ὀρεινὸν πανόραμα, ἐνθα τὸ ἄρωμα, ἡ λαμπρότης τῶν χρωμάτων καὶ ὁ ψηφιδωτὸς τῶν ἀνθέων τάπης μαγεύουσι τὴν αἴσθησιν, ἐνθα ἀκούεται ἀπαν-